nejsou ustanovení o zvláštních soudech, na př. podle § 104 j. n.

Příslušnost podle § 205 platí i pro nároky opřené o obč. zák. (srv. »jakýchkoli škod«). Tak také judikatura v obdobném případě § 9 zák. č. 162/1908 ř. z. (Gl. U. 5049, Vážný civ. 9640, 10.478, 11.962, Trnka 1862 — Vážný civ. 13.595). Příslušnost podle § 205 platí i pro nároky postoupené a pro nároky přešlé podle § 197, odst. 3 žel. zák. (srv. Röll 65/1911 — Gl. U. 5473, Trnka 92, Vážný civ. 5304, Trnka 1862 — Vážný civ. 13.595), a přirozeně i pro nároky cizozemců proti cizozemským žel. podnikům z úrazů přihodivších se na území ČSR (srv. ohl. úrazů aut. Gl. U. 7252) a nároky těch, kteří hradili výlohy léčení zálohou za poškozeného (§ 1042 obč. zák., Röll 63/1912).

V zemích České a Moravskoslezské nastupuje pro nároky z úrazů — na rozdíl od dřívějších předpisů — místo příslušnosti obchodních soudů (senátů) prostá příslušnost krajských soudů a do 5000 Kč příslušnost soudů okresních, a mění se tedy jur. norma ohledně soudní příslušnosti pro žaloby o náhradu škod, pro něž platil § 3 zák. č. 27/1869. Ust. § 205, odst. 1 dává žalobci na rozdíl oproti dřívějšku možnost nejen opírati své nároky současně o žel. zák. a obč. zák. (což nemusí učiniti výslovně — srv. Röll 107/1913, Trnka 420 — Vážný civ. 2370 a j.), nýbrž i žalovati před týmž soudem o náhradu škody na osobě i na věcech. Odpadají spory o to, může-li býti žaloba odmítnuta pro nepříslušnost obchodního soudu (senátu), zjistí-li se, že není dána »příhoda v dopravě«. V zemích Slovenské a Podkarpatoruské platilo vše to již podle § 37 zák. čl. I/1911.

§ 205, odst. 1 žel. zák. zavádí úpravu stejnou, jako platí podle § 53 zák. č. 81/1935 pro náhrady škod z provozu mot. vozidel.

O sčítání nároků s hlediska příslušnosti soudu platí ust. § 55 c. ř. s. a § 7 o. s. p.

K § 205, odst. 2.

Nároky z přepravní smlouvy jsou upraveny ž. p. ř., nyní č. 144/1928 Sb. z. a n. (viz u § 85 žel. zák.). O soudní příslušnosti platí ust. čl. 104 ž. p. ř. Toto ust. nedotýká se ani věcné ani místní příslušnosti soudní, nýbrž upravuje pouze pasivní legitimaci k žalobě o náhradu škody z přepravy. Nová úprava § 205, odst. 2 žel. zák. ponechává v zemích České a Moravskoslezské dnešní stav, t. j. místní příslušnost věcně příslušného soudu sídla pasivně legitimovaného žel. podniku (jeho provozovatele), resp. u stát. drah příslušné prokuratury (podle ředitelství státních drah) (Trnka 755 — Vážný civ. 4620). Mohlo by se tvrditi, že ust. § 205, odst. 2 žel. zák. vylučujíc použití § 205, odst. 1 o soudu místa způsobení škody z přepravy, vylučuje na Slovensku a P. Rusi jakožto ustanovení povahy speciální také použití § 37 o. s. p. na žaloby o náhradu škod ze smlouvy přepravní. Tak daleko však zákonodárce jíti nechtěl. Ostatně závažné potíže by tím ve skutečnosti nevznikly.

Jak bylo již řečeno u § 203 sub 7, podle našeho práva nelze nároky na náhradu škody na osobě vyvozovati z nesplnění smlouvy přepravní. Uvedení výjimky škod na osobě v § 205, odst. 1 platí pro škody na osobě přes to, že většinou vznikají za přepravy osoby, která byla poškozena. Věcný význam má tato výjimka, pokusí-li se někdo přece jen své nároky odůvodniti povinnostmi žel. podniku ze smlouvy přepravní; dovolává-li se ust. § 1313 a) obč. zák., jde o odpovědnost zaměstnavatelovu za zaměstnance z jeho nedovoleného jednání podle obč zák. a platí již proto ust. § 205, odst. 1. Každý poškozený na osobě, ať své nároky opírá o jakékoliv předpisy, má volbu soudu podle § 205, odst. 1. Rovněž ji má ten, kdo uplatňuje nárok na náhradu škody na věcech vzniklé spolu se škodou na osobě. To jsou především nároky na náhradu škody na ručních zavazadlech, opřené o čl. 26, § 3 žel. přepr. řádu, dále nároky z poškození a ztráty předmětů (šatstva, obsah kapes), které cestující veze s sebou. O jich náhradě viz u § 202, sub 13 a 14. Jest ovšem třeba časové i místní shody vzniku obojích škod. Pro jiné žaloby z přepravy osob než o náhradu škod na osobě a spolu s nimi vzniklých škod na věcech neplatí ovšem výjimečné ust. § 205, odst. 2, a tedy neplatí ani § 205, odst. 1.«

Pužman.

Z právní prakse.

Řízení o zbavení svéprávnosti — rekursní lhůta.

Věstník ministerstva spravedlnosti ze dne 28. února 1938, č. 2, roč. 20, přináší toto důležité sdělení:

»Nesprávným výkladem je z rozhodnutí nejvyššího soudu ze 7. listopadu 1936, R

II 501/36 (Sb. n. s. 15.581), vyvozováno, že v řízení o zbavení svéprávnosti je lhůta rekursní 14denní.

K tomuto výkladu zavdalo asi podnět odůvodnění rekursního soudu, který nesprávně uvedl, že stížnost bylo ve smyslu § 49, odst. 3 řádu o zbavení svéprávnosti odmítnouti jako opožděnou, ježto nebyla podána v konečné lhůtě 14denní. Právní věta uvedeného rozhodnutí nemínila vylučovati použití ustanovení § 36 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. o 15denní lhůtě rekursní, neboť nejvyšší soud se ve svém odůvodnění nezabýval vůbec otázkou délky rekursní lhůty, nýbrž toliko její povahou jako konečné.

Že v řízení o zbavení svéprávnosti je ve smyslu ustanovení § 54, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. lhůta rekursní 15denní, vyslovil také nejvyšší soud ve svém rozhodnutí z 9. listopadu 1933, R I 993/33 (Sb. n. s. 12.990) (Č. 5140/38).«

Sdělování výše požitků pojištěnců Všeobecného pensijního ústavu.

Prvé číslo nového (XX.) ročníku Věstníku ministerstva spravedlnosti publikuje pod výše uvedeným záhlavím toto důležité sdělení:

»Všeobecný pensijní ústav v Praze bude sdělovati soudům na jejich žádost služební požitky pojištěnců, zejména ve věcech, v nichž jsou uplatňovány alimentační nároky proti pojištěncům, pokud bude dožadujícím soudem identita pojištěncova dostatečně určena. Je proto nutno, aby soud v dožádání na úřadovnu Všeobecného pensijního ústavu uvedl též jméno zaměstnavatele dotyčného pojištěnce a pokud možno datum pojištěncova narození. Naproti tomu stojí ústav na stanovisku, že nemůže sdělovati data o služebních požitcích pojištěnců organisacím péče o mládež, protože nejsou úřady a proto není pro sdělování takové zákonného podkladu. (Č. 67.131/37.)«

Nesprávné právní poučení dané finančním úředníkem.

K této otázce uvádí Průmyslový věstník, roč. 25, č. 11, str. 135:

Naše berní právo jest stále složitější, předpisy spletitější a nejasnější, takže strana často žádá úředníka fin. správy o vysvětlení k některému ustanovení. A tu se stává, že je jí dáno vysvětlení nesprávné, nebo snad i vysvětlení bylo správné, ale strana mu špatně rozuměla. Jaké účinky má takové nesprávné vysvětlení na postavení strany ve správním řízení daňovém? Československé berní právo této otázky zatím neřeší. Zajímavé jest však rozhodnutí rakouského správního dvora čís. F 286/37, v němž jest vyslovena tato právní věta: »Je-li doslov zákonných předpisů o povinnosti podati přiznání jednoznačný a každému srozumitelný, nemohla by ani nesprávná informace nějakého úředníka ospravedlniti omyl stěžovatelův, zejména jedná-li se, jako v daném případě, o úředníka jiného úřadu, než který je povolán k rozhodnutí.«

Strana nemohla by se domáhati náhrady škody, případně způsobené, ani postihem vůči úředníkovi, který dal informaci třeba nesprávnou, poněvadž, jak známo, nemáme dosud zákona o ručení za nesprávný výkon moci veřejné. Jelikož československé i rakouské berní právo spočívá na týchž principech, nutno, bohužel, míti za to, že také náš nejvyšší správní soud by se postavil na podobné stanovisko jako rakouský správní soudní dvůr. V této souvislosti citujeme ještě právní větu jiného nálezu rakouského správního soudního dvora čís. F 343/37: »Výrok úředníkův, i když byl podán v úřadě, nemá nikdy účinků zavazujících úřad. Jen rozhodnutí má účinky závazné.«

Z redakce.

Toto číslo vydáno bylo v rozsahu o 8 stran menším, poněvadž 1. číslo bylo větší o 8 stran. Příští a další čísla tohoto ročníku budou míti opět rozsah normální 32 stran, takže stanovený počet 320 stran celého ročníku bude správně dodržen.

Autoři článků v tomto čísle.

Rada min. sprav. Dr. Bohumil Nýdl, min. rada min. vnitra Vladimír Verner, vrchní komisař min. vnitra Dr. Arnim Racek, adv. Dr. Max Herzstein, adv. v Praze Dr. Jan Löwenbach.